

ת"פ 44889/10/14 - מדינת ישראל באמצעות פמ"מ נגד וסאם הבל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 44889-10-14 מדינת ישראל נ' הבל(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מדינת ישראל באמצעות פמ"מ
ע"י עו"ד טובי

המאשימה

נגד

וסאם הבל
ע"י עו"ד אבו-סייף

הנאשם

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום, אשר תוקן במסגרת הסדר דיוני, בביצוע עבירות של **סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה** לפי סעיף 2332(2) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 [להלן: **חוק העונשין**], **נהיגה ללא רישיון נהיגה** לפי סעיף 10(א) יחד עם סעיף 162(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961, **נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף** לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל - 1970, ו**כניסה ושהיה בישראל שלא כחוק** לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952 [להלן: **חוק הכניסה**].

2. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 19.10.14, בעת שהנאשם שהה בישראל שלא כחוק, נערכו שוטרים לפעילות יזומה אודותיו על בסיס חשד לפיו הנאשם עוסק בהברחת שוהים בלתי חוקיים ברכבו.

בהמשך אותו היום, בשעה 20:50 לערך, נהג הנאשם ברכב בכביש 443 לכיוון מזרח, ללא רישיון וללא פוליסת ביטוח. בסמוך לצומת שילת והכניסה לעיר מודיעין, נכנס הנאשם לתחנת דלק, ובשלב זה הבחינו בו שוטרים שהיו בתוך רכב משטרה. הנאשם הבחין ברכב המשטרה, אשר היה מצויד באורות משטרה, יצא בנסיעה מתחנת הדלק והחל להימלט מהשוטרים לכביש 443, חרף קריאות השוטרים בכריזה שיעצור. הנאשם המשיך בנסיעה לכיוון מזרח, תוך שהוא נוסע בשול הימני במהירות גבוהה, מאחר שנתיב הנסיעה היה עמוס בכלי רכב. הנאשם התקדם בנסיעה ועלה עם הגלגלים הימניים של רכבו על המדרכה ונסע כך מספר מטרים, במטרה

עמוד 1

לעקוף כלי רכב שנסעו בנתיב.

הנאשם המשיך בנסיעה בכביש 443, אז הגיע לצומת ופנה ימינה לתוך העיר מודיעין תוך חציית הצומת באור אדום, כאשר כל אותה העת הרכב המשטרתי דולק אחריו, על גגו אורות מהבהבים ומופעלת סירנה, שוטרים כורזים לעברו לעצור וכלי רכב בולמים בפתאומיות כדי להימנע מפגיעה.

בהמשך פנה הנאשם לרחוב בעיר, מבלי שנתן זכות קדימה להולכי רגל שחצו במעבר חציה, תוך שהוא עוקף בצורה מסוכנת רכב אחר שנסע לפניו ונאלץ לבלום בפתאומיות. הנאשם המשיך בנסיעה במהירות לרחוב אחר בעיר, כאשר הרכב המשטרתי ממשיך לקרוא לו לעצור. הנאשם עקף רכב מצד ימין של הדרך ולא נתן זכות קדימה להולכי רגל שהחל לחצות במעבר חציה, כאשר אותו הולכי רגל חזר בפתאומיות אל המדרכה על-מנת להימלט מרכבו של הנאשם.

בהמשך, פנה הנאשם לרחוב נוסף בעיר, מבלי שנתן זכות קדימה לרכב אחר, אשר נאלץ לבלום בפתאומיות. לאחר מכן פנה לרחוב אחר, כאשר כל אותה העת המשיך לדלוק אחריו הרכב המשטרתי, עקף רכב משמאל תוך שהוא חוצה קו הפרדה, וגרם לכלי רכב לסטות בפתאומיות לשולי הדרך.

הנאשם הגיע לצומת ופנה לרחוב השדרה המרכזית מבלי שעצר בתמרור עצור, והמשיך בנסיעה מהירה עד שהגיע לכיכר בה פנה שמאלה לרחוב אחר בעיר. הנאשם המשיך בנסיעה במהירות ופנה ימינה לכיוון אזור התעשייה, ובכיכר בכניסה לאזור התעשייה פנה שמאלה, כשהוא נוסע בניגוד לכיוון התנועה במהירות גבוהה. הנאשם המשיך בנסיעה עד שהגיע לכיכר נוספת, שם איבד את השליטה על רכבו והתנגש בכיכר. אז יצא הנאשם מן הרכב ונמלט בריצה מהשוטרים לכיוון שטח פתוח, שם הסתתר עד שנתפס בקרבת מקום.

תסקיר שירות המבחן

3. במסגרת ההסדר, נשלח הנאשם לקבלת תסקיר בעניינו, ממנו עולה כי הנאשם בן 39, גרוש ואב לשני ילדים בגילאי 8 ו-11 בעלי תעודת זהות ישראלית המתגוררים עם אמם באשדוד. עם סיום לימודיו בתיכון, החל לעבוד בשוק ברמלה עד שנת 2000, אך נאלץ להפסיק עבודתו מאחר שלא הוארך אישור לשהייתו בישראל. את גרושתו, עולה מרוסיה, הכיר בעת שעבד בשוק, והמשפחה התגוררה תקופות ארוכות בכפר מגוריו, מאחר והנאשם לא היה בעל אישור שהייה בישראל. בשנת 2009 התגרשו, על רקע הרצון לחנך את הילדים בישראל. טרם מעצרו התגורר אצל אמו בשטחי הרשות, והתפרנס באופן לא יציב, בעיקר כעובד במוסך בכפר.

גרושתו העלתה בפני קצינת המבחן את הקושי של הילדים בפרידה מאביהם ואת הקשר הקרוב ביניהם, כאשר הם מגיעים לבקרו במעצר. עוד מסרה, כי בתם בת ה-11 סובלת מקשיים רגשיים על רקע געגועיה לאביה, המשפחה מטופלת במחלקה לשירותים חברתיים, ובסיוע הרווחה מטפל עורך-דין בבקשת הנאשם לקבל אישור שהייה בישראל.

קצינת המבחן ציינה, כי בעת כתיבת התסקיר לא היה לפניו גליון הרישום הפלילי של הנאשם, אשר מסר לה כי נשפט בעבר על רקע שהייה בלתי חוקית והסעת שוהים בלתי חוקיים.

באשר לתיק הנוכחי לקח אחריות והביע צער על מעשיו, כשהביע תובנה לכך כי התנהלותו באירוע יכולה היתה להביא לאסון. מסר, כי ילדיו היו אצלו בחג הסוכות ועם סיומו של החג הזמין מונית שתיקח אותם בחזרה לביתם. ילדיו לא הסכימו לעלות על המונית ועל כן הסיע אותם לביתם. תיאר שהתנהל באירוע בשל חששו מהשוטרים וממעצרו. צוין, כי נראה שהנאשם משליך חלק מהאחריות על נסיבות חייו ועל גורמים חיצוניים, מתוך עמדה קורבנית ותחושה שפעל מחוסר ברירה. להערכת קצינת המבחן, במצבי חוסר אונים ולחץ עלול להפעיל שיקול דעת מוטעה ולחזור ולבצע עבירות.

לאחר שקלול גורמי הסיכוי והסיכון, ומאחר והנאשם אינו תושב ישראל, אין לשירות המבחן המלצה טיפולית בעניינו. לסיכום, מעריכה קצינת המבחן כי לאור חומרת העבירות עונש מאסר בפועל הנו עונש מתאים ומרטיע, אך יש לקחת בחשבון את נסיבות חייו וההתרשמות כי המעצר הממושך מהווה גורם מרטיע ומציב גבול.

ראיות לעונש

ראיות מטעם התביעה

4. ב"כ המאשימה הגישה את גליון הרישום הפלילי של הנאשם (ת/1) ממנו עולה, כי לחובת הנאשם 5 הרשעות קודמות בין השנים 2004 - 2013, הכוללות 3 הרשעות מבית-דין צבאי בגין הפרת הכרזת שטח סגור, כאשר בהליך שהתנהל בשנת 2012 הורשע, בנוסף, בנהיגה בקלות ראש/ברשלנות תוך סיכון הציבור. מהמתואר בגזר הדין (ת/3) עולה, שהנאשם הגיע למחסום וחרף הוראות החיילים ביצע סיבוב פרסה וברח מהמקום במהירות, תוך שהוא נסע באופן אשר סיכן חיי אדם, והוטל עליו, בין השאר, עונש מאסר בפועל בן 5 חודשים.

בשנת 2006 הורשע בבית-משפט השלום ברמלה בהסעת שוהים בלתי חוקיים תוך שהייה בלתי חוקית בישראל, והוטל עליו, בין השאר, עונש של 6 חודשי מאסר בפועל.

5. בשנת 2013, הנאשם הורשע בבית-משפט השלום בפתח-תקווה בביצוע עבירות של הסעת שוהים בלתי חוקיים, כניסה לישראל שלא כדין, התנגדות למעצר, נהיגה ברכב ללא רישיון ונהיגה פוחזת של רכב, והוטל עליו, בין השאר, עונש של 13 חודשי מאסר בפועל, לצד שני מאסרים על תנאי אותם אני מתבקשת להפעיל כיום.

מגזר-הדין אשר הוגש לעיוני (ת/2) עולה, כי נגנב רכב, זויפה לוחית הזיהוי של הרכב, והרכב נמסר לנאשם. הנאשם פגש בשניים נוספים אשר נסעו עימו ברכב, במטרה להכניסם לישראל, ובעוד הנאשם נוהג ברכב, שוטרים הבחינו בו. הנאשם נסע בפראות, נגח רכב אחר בניסיון להימלט ונעצר לבסוף על-ידי כוחות שהגיעו למקום. בעת שהגיעו שוטרים אל הרכב, לחץ הנאשם על דוושת הגז תוך ניסיון להימלט, בהמשך התנגד למעצר ולאחר מכן ירק על שוטר בניידת.

בגזר הדין מוזכר, כי הנאשם מפרנס שתי משפחות משתי מערכות נישואין.

ראיות מטעם ההגנה

6. הנאשם העיד את גרושתו, גב' אוקסנה מנשרוב. תיארה, כי לא למרות מאמציהם, הנאשם לא קיבל אישור שהייה בישראל, ועל כן חזרה להתגורר באשדוד כשהנאשם נשאר בקשר טוב עם הילדים ולקח אותם אליו לעיתים תכופות. מסרה כי בתם קשורה מאד לאביה, וביקשה את רחמי בית-המשפט על-מנת שהילדים לא ימשיכו לסבול.

טיעוני הצדדים לעונש

7. ב"כ המאשימה תיארה את התנהלותו המסוכנת של הנאשם באירוע, אשר אינה עומדת בקנה אחד עם הגרסה אותה מסר לקצינת המבחן. ציינה, כי במהלך המרדף אחריו הועלה מסוק לאוויר, פעילות אשר עלתה כסף רב למשלם המיסים.

הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם ובמיוחד ולגזר הדין האחרון בעניינו, הכולל מאסרים מותנים בני 12 חודשים בגין עבירה של נהיגה פוחזת, ו- 6 חודשי מאסר בגין יתר העבירות בהן הורשע, ועל כן המדינה עותרת להפעלת שני המאסרים המותנים במצטבר. הבהירה, כי המאסר על תנאי בן ה- 12 חודשים הינו בר-הפעלה, שכן העבירה של נהיגה פוחזת נבלעת בעבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, כשהמבחן לפי הפסיקה להפעלת התנאי אינו מבחן טכני פורמלי, אלא מהותי.

הדגישה, כי הנאשם ריצה 4 מאסרים בפועל, כאשר שניים מהם הם בגין ביצוע עבירות הקשורות לסיכון משתמשים בדרך.

באשר לתסקיר שירות המבחן, הפנתה לכך שגיליון הרישום הפלילי לא היה לעיני קצינת המבחן, כאשר הנאשם מסר לה מידע חלקי אודות עברו הפלילי, וכן לא שיתף באשר למצבו המשפחתי האמיתי. בית-המשפט התחשב בעבר בנסיבותיו האישיות והטיל עליו עונש מתון, כאשר אין מקום הפעם ליתן משקל מכריע לנסיבותיו המשפחתיות, אשר אינן יכולות להוות צידוק לעבירות שביצע.

ב"כ המאשימה תיארה את השיקולים לחומרה, הכוללים את הנזק המשמעותי והחמור שהיה צפוי להיגרם למשתמשים בדרך, כאשר הנאשם שוהה באופן בלתי חוקי בישראל ונוהג ללא רשיון וביטוח. ציינה עוד, כי עסקינן בנאשם רצדיביסט, אשר חרף מאסרים על תנאי המרחפים מעל ראשו ומאסרים בפועל שריצה בעבר, אינו מורתע ומעז לסכן את המשתמשים בדרך באופן ממשי.

לקולא, ציינה את הודאתו ואת החיסכון בזמן השיפוטי.

בסופו של יום, טענה למתחם ענישה שנע בין 4 ל- 7 שנות מאסר בפועל, ועתרה לקבוע את עונשו בשליש העליון של המתחם, לצד הפעלת המאסרים המותנים במצטבר זה לזה ולמאסר בפועל שיוטל עליו, וכן לפסילת רישיון הנהיגה.

8. ב"כ הנאשם ביקש להדגיש את נסיבות חייו הקשות והמיוחדות של הנאשם. לגישתו, נסיבות חייו המורכבות והצורך להחזיר את ילדיו לביתם הם אלו אשר הביאו אותו לבצע את העבירות, והזכיר את הקשר האמיץ הקיים בין האב לילדיו.

לטעמו, אין מדובר באירוע המצוי ברף החומרה הגבוה והזכיר, כי בשל מזג האוויר הגשום, הנאשם החליק עם רכבו תוך שלא ציית להוראות השוטרים לעצור והוא ביצע תאונה עצמית, כך שגם אם קיים פוטנציאל לפגיעה הרי שלא נגרם נזק ממשי.

למרות שאין זו הפעם הראשונה שהנאשם עומד לדין הדגיש הסניגור, כי מרשו לוקח אחריות על מעשיו, הביע חרטה ומסר לשירות המבחן שלא עצר מפאת חששו מהמשטרה.

לאור המפורט בתסקיר שירות המבחן, נסיבותיו המשפחתיות החריגות ונסיבות האירוע, סבור הסניגור כי המתחם שהוצג על-ידי התביעה אינו הולם ומתבסס על פסיקה שאינה רלבנטית, ובסופו של יום עתר לעונש מאסר בפועל המצוי בטווח שבין 12 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, כולל הפעלת המאסרים על-תנאי.

הסניגור ביקש להשלים טיעוניו בכתב, וצירף רישיון נהיגה של הנאשם מהרשות הפלשתינית.

לענין המאסר על תנאי בן ה- 12 חודשים טען בכתב, כי אינו בר-הפעלה, בין השאר לאור התנהלות המאשימה אשר העלתה עניין זה לראשונה בטיעונים לעונש. לגופו של ענין הוסיף, כי יסודות העבירה של נהיגה פוחזת אינם זהים ליסודות העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ולכן המאסר על תנאי אינו חל. לחילופין, טען כי המדובר במאסר על תנאי שאינו מידתי, ויש לשקול הארכתו או הפעלתו בחופף בתוך מתחם הענישה.

9. בדברו לבית המשפט, אמר הנאשם כי הוא מצטער על כל מה שעשה. חזר על גרסתו לפיה נאלץ להחזיר את ילדיו לביתם, שכן בתו סירבה לעלות על המונית שהזמין עבורה.

דין והכרעה

10. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

11. הנאשם במעשיו פגע באופן מוחשי במספר ערכים מוגנים, שבמרכזם הסיכון למשתמשים בדרך, לצד פגיעה בחוק ובאוכפיו ותחושת ערעור בטחון הציבור בכבישים וברחובות הערים. וכך נקבע בע"פ 291/13 אברהמים נגד מדינת ישראל (מיום 22.12.13):

"העבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה טומנת בחובה פוטנציאל סיכון משמעותי

עמוד 5

לציבור משתמשי הדרך. מביצועה ניכר זלזול בחוק ובמשרתי הציבור האמונים על אכיפתו. פגיעה זו, בערכים חשובים בשיטתנו, היא העומדת בבסיס מגמת הפסיקה להחמרת הענישה בגינה".

12. סקירת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין, מעלה, כי המדובר באירוע המצוי ברף החומרה הנמוך - בינוני. זאת, לאור העובדה כי אכן לא נגרם נזק ממשי בגוף או ברכוש לשוטרים או לאזרחים.

עם זאת, פוטנציאל הנזק הוא ממשי, כאשר הנאשם נהג במהירות באופן מסכן בכביש ראשי ובטבורה של עיר, חצה צומת באור אדום, כלי רכב נאלצו לעצור, הולכי רגל הובהלו כאשר הנאשם לא נתן זכות קדימה במעבר חציה, חצה קו הפרדה, ונסע בניגוד לכיוון התנועה באזור תעשייה עד אשר איבד שליטה על הרכב.

עוד יש להזכיר, כי המרדף אחרי הנאשם החל על רקע פעילות יזומה אודותיו על רקע חשד לפעילות בלתי-חוקית, כאשר מכלול הנסיבות מעלה, כי אך בנס האירוע לא הסתיים באסון.

13. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, יש להזכיר את המסר הברור היוצא מבית-המשפט העליון ולפיו:

"בית משפט זה עמד בעבר על הצורך להחמיר בעונשם של אלו המסכנים את שלום הציבור במסגרת נהיגה פראית ומסוכנת... המציאות היומיומית בכבישים אינה בטוחה מטבעה, ועל כן יש להחמיר עם אלו המעלים את רמת הסיכון בה באופן משמעותי." (ראו דבריו של כב' השופט ג'ובראן בע"פ 1925/14 עלוש נ' מדינת ישראל (מיום 8.2.15)).

14. עוד יש לציין את הלכת אבולקיעאן (ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נגד אבולקיעאן (מיום 11.11.04)) ולפיה נקבע מעין "עונש מוצא" של 4 שנות מאסר בפועל בגין ביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנסיבות של מרדף תוך סיכון המשתמשים בדרך, כשהודגש כי מצופה שרמת ענישה זו תיושם בפועל על-ידי ערכאות קמא.

בית-המשפט העליון הבהיר, כי הלכת אבולקיעאן עומדת איתן על רגליה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין בהקשר של מתחם הענישה ההולם (ראו בע"פ 285/13 מוסטפא נגד מדינת ישראל (מיום 24.10.13) והחלטה מתקנת (מיום 28.10.13) מפי כב' השופט עמית).

15. עם זאת, נסיבות האירוע שהתרחשו בעניינו של אבולקיעאן הן שונות מעניינו, כאשר סקירת הפסיקה שהוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ופסיקה נוספת מעלה, כי מתחם העונש ההולם שהוצג על-ידי המאשימה אינו רלבנטי לנסיבות העבירות שביצע הנאשם. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בכך שהעבירות בוצעו על-ידי נאשם שנהג במהירות בכביש ראשי ובטבורה של עיר, מבלי שנגרם נזק לגוף או לרכוש, אך תוך סיכון ממשי למשתמשים בדרך ואי-ציות בוטה לאוכפי החוק אשר היו במקום לתפוס את הנאשם בפעילות יזומה אודותיו. בנוסף, עסקין במי ששהה באותה עת באופן בלתי חוקי בישראל, שאינו

מורשה נהיגה בארץ, אך בעל רשיון נהיגה ברשות.

16. אציין את פסקי-הדין המרכזיים הרלבנטיים לקביעת מתחם העונש ההולם לנסיבות העבירות שביצע הנאשם:

בע"פ 3641/14 **מדינת ישראל נגד חסונה** (מיום 2.7.14), נדון עניינו של משיב אשר הורשע, על יסוד הודאתו, בביצוע עבירות של סיכון חיי אדם, נהיגה בזמן פסילה ועבירות נלוות ונדון בבית-המשפט המחוזי לעונש מאסר בפועל בן 15 חודשים.

המשיב, אשר נהג בפסילה, לא נשמע להוראות שוטרים אשר קראו לו לעצור, האיץ וחצה צומת באור אדום. בהמשך סימן לשוטרים שבכוונתו לעצור, אולם שוב האיץ ופגע בניידת בעוצמה, המשיך בנסיעה פראית, עלה על מדרכות, נסע בניגוד לכיוון הנסיעה והמשיך בנסיעה למרות תקר באחד הגלגלים. מחשש לפגיעה בעוברי אורח ירה שוטר באוויר לכיוון גלגלי הרכב. לבסוף נחסם הרכב בסוכת אבלים. כשביקש שוטר לאזוק את המשיב, החל להשתולל וניסה להימלט. צוין, כי המשיב בעל עבר פלילי, אך לא ריצה עונש מאסר בפועל. שירות המבחן התרשם מקיומה של מסוכנות בינונית להישנות במעורבות פלילית.

בסופו של יום, ערער המדינה על קולת העונש התקבל, נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 22 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, הודגש כי ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, ועונשו של המשיב הוחמר והועמד על 25 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 2330/14 **רוימי נגד מדינת ישראל** (מיום 11.9.14). המערער הורשע על-פי הודאתו בכתב-אישום מתוקן, לאחר שנשמעו חלק מהראיות, בביצוע עבירות של סיכון חיי אדם לצד עבירות נלוות, לרבות נהיגה בזמן פסילה וללא רשיון נהיגה תקף. בעודו מצוי בפסילה, במהלך פעילות חסימה משטרתית, הבחינו שוטרים ברכבו של המערער וכרזו לו לעצור. הוא החל להימלט מהמקום, תוך הגברת מהירות הנסיעה, גרם לרכבים בנתיב שממול לסטות ממסלולם, ועתים חצה קו הפרדה רצוף. בנקודת חסימה של המשטרה, כמעט ופגע בשוטר, חצה את מעגל התנועה בניגוד לכיוון התנועה וגרם למספר רכבים לסטות ממסלולם. לאחר שהמשיך בנסיעה, תוך חציית קו הפרדה רצוף, ניסה להימלט רגלית והתנגד למעצרו, ורק לאחר שרוסס בגז פלפל, נכבל. המערער כבן 49, לחובתו הרשעות קודמות, בין היתר בגין עבירת תעבורה בגינה קיים מאסר על תנאי, אשר הופעל בסופו של יום. צוין, כי הוא עושה מאמצים ניכרים לשנות את אורח חייו ועובר תהליך שיקום מעמיק, כאשר שולב במסגרת טיפולית עד למעצרו הנוכחי ונמנע משימוש בסמים ומביצוע עבירות. שירות המבחן המליץ על הארכת המאסר המותנה, העמדתו במבחן ומתן צו של"צ.

בית-המשפט המחוזי מצא חומרה יתרה בכך העבירות בוצעו בעוד כנגד המערער תלוי ועומד מאסר מותנה של 8 חודשים בגין עבירות דומות כשלא חלף זמן רב מאז הרשעתו האחרונה. נקבע מתחם ענישה שנע בין 24 ל- 60 חודשי מאסר. צוין, כי בגזר-הדין הקודם נשקלה העובדה שהמערער עבר תהליך שיקום משמעותי, ובסופו של יום הוטל עליו עונש של 24 חודשי מאסר בפועל והמאסר על תנאי הופעל במצטבר, כך שסך הכל הושנו עליו 32 חודשי מאסר בפועל.

בית-המשפט העליון דחה את הערעור וקבע, כי בנסיבותיו החמורות של האירוע ובהינתן מדיניות הענישה הנוהגת המגיעה לכדי מספר שנות מאסר, מתחם הענישה שנקבע והעונש שהושת על המערער הולמים בנסיבות העניין.

בת"פ 33721-07-14 (מחוזי מרכז) **מדינת ישראל נגד עוויסאת** (מיום 20.4.15), הורשע הנאשם על-פי הודאתו, במסדרת הסדר לאחר הליך גישור שיפוטי, בביצוע עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוט, נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח.

הנאשם כבן 20, בעל הרשעות קודמות בגין נהיגה ללא רישיון ומעולם לא הוכשר לנהיגה, נהג בכביש מספר 1 בסמוך להצטלבות עם כביש 6. שוטרים הורו לו לעצור את הרכב, אך הנאשם האיץ על-מנת להימלט מהם, ופתח בנסיעה מהירה על כביש מספר 1, סטה לסירוגין לשול הימני על-מנת לעקוף ועבר בין הנתיבים בנסיעה פרועה. לאחר שפנה לכביש 40, איבד שליטה על רכבו וכמעט פגע ברכב אחר שעבר במקום, עלה על אי-תנועה והתנגש בתמרור. מיד לאחר מכן, נסע בניגוד לכיוון התנועה ובנסותו להשתלב בנתיב, גרם למספר נהגים לבלום את רכביהם בלימת חירום. בהמשך פנה אל העיר לוד, תוך שהוא עוקף רכבים ועובר פס הפרדה רצוף. בהמשך, עלה על המדרכה וחצה את הצומת באור אדום, עלה שוב על המדרכה על-מנת לעקוף רכבים ולבסוף נעצר לאחר מרדף רגלי. שירות המבחן המליץ להסתפק בהטלת מאסר לריצוי בעבודות שירות, בשים לב לגילו ולמוטיבציה שגילה לשיקום חייו תוך שצוין, כי הנאשם מתקשה להפנים את חומרת מעשיו וכי קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק.

בית-המשפט קבע מתחם ענישה שנע בין 18 ל- 48 חודשי מאסר בפועל ובסופו של יום השית על הנאשם עונש של 24 חודשי מאסר בפועל.

פסקי-דין אלו משקפים קשת מקרים רלבנטיים, כאשר לאחר ביצוע אבחנות מתבקשות, אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 18 - 48 חודשי מאסר בפועל.

17. בעניינו של הנאשם לא נטען ולא הוצג כל שיקול אשר מצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום (או מטעמי הגנה על שלום הציבור). על כן, עונשו ייגזר בתוך המתחם ויש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40'א' לחוק העונשין.

18. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות יש להתחשב, לקולא, בהודאתו של הנאשם בכתב-אישום מתוקן ובלקחת האחריות על מעשיו בבית-המשפט תוך חסכון בזמן שיפוטי, כאשר המדובר בנאשם אשר הינו בעל רישיון נהיגה במקום מגוריו.

יש ליתן משקל מסווג לנסיבות המשפחתיות, שהן אכן מורכבות, אך אינן יכולות להוות צידוק למעשיו, כאשר אזכור חוזר שלהם והשימוש בילדיו כתירוץ לנהיגה משולחת הרסן של הנאשם, אין להם כל אחיזה בעובדות כתב-האישום. לכך יש להוסיף, כי הנאשם לא פרס את מלוא תמונת מצבו המשפחתי בפני קצינת המבחן. עם זאת, ניתן להניח, כי שליחת הנאשם למאסר בפועל ממושך לא תהא קלה לו ולילדיו החיים בישראל.

19. הצדק עם ב"כ המאשימה, כי עסקינן בנאשם רצדיביסט, אשר ריצה כבר מספר מאסרים בפועל, מן האחרון שוחרר כשנה לפני ביצוע העבירות. מאסרים בפועל מן העבר ושני מאסרים מותנים ממושכים לא הרתיעו את הנאשם מלהמשיך בדרכו הפלילית, כאשר מכלול הנתונים מעלה, כי הנאשם חוזר לסורו ושב ומסכן את המשתמשים בדרך, תוך ביצוע עבירות נלוות.

20. בנסיבות אלו, יש להעמיד את עונשו של הנאשם לקראת אמצע המתחם.

21. בגזר-הדין מיום 6.3.13 בת.פ. 404-12 (בית-משפט השלום פתח-תקווה) הוטלו על הנאשם עונש מאסר בפועל ושני מאסרים על תנאי, כאשר העבירות בהן הורשע על נסיבותיהן העובדתיות פורטו בסעיף 5 לעיל. אין מחלוקת, כי המאסר על תנאי בן ה - 6 חודשים הינו בר-הפעלה. טיעוני ב"כ הצדדים התייחסו לתחולתו של המאסר על תנאי בן ה - 12 חודשים, שזהו נוסחו: **"12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירה של מעשה פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338 לחוק העונשין"**.

22. צודקת ב"כ המאשימה, כי על-פי ההלכה הפסוקה, המבחן להפעלת מאסר על תנאי אינו טכני פורמאלי, אלא ענייני מהותי:

"כבר נפסק לא אחת כי המבחן להפעלת מאסר על-תנאי אינו פורמאלי כי אם מהותי (ע"פ 49/80 מסילתי נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(3) 808). אמנם, את התיבות "עבירה דומה" שנקט בהן בית המשפט בהטילו את המאסר המותנה יש לפרש כמתייחסות לאותה עבירה, אולם די בכך שהתקיימו, בהרשעה המאוחרת, יסודות עבירת התנאי, אף אם אין המדובר באותה עבירה ממש (רע"פ 5798/00 ריזי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 1). בענייננו, העבירה של גניבת רכב, שהמערער הורשע בה בתיק הנוכחי, כוללת, מבחינה מהותית, את יסודות עבירות התנאי, וברור שהמטרה העונשית העומדת מאחורי עבירות התנאי נועדה להרתיע גם מפני גניבת הרכב נשוא התיק הנוכחי (ראו בע"פ 4119/05 ארונובייב נגד מדינת ישראל, (מיום 6.10.05)).

דברים דומים, הרלבנטיים לענייננו על רקע נוסח התנאי, נכתבו בע"פ 1867/00 מדינת ישראל נגד גוטמן (מיום 27.6.00):

"נקודת המוצא בענייננו הינה כי המבחן להפעלת מאסר על-תנאי בהתייחס לעבירה המאוחרת שנעברה אכן אינו טכני-פורמאלי אלא ענייני-מהותי. כלומר, אם התנהגותו הפלילית של נאשם שבעטייה הורשע, מקיימת הלכה למעשה ובאורח מהותי את יסודות עבירת התנאי, כי אז יופעל התנאי גם אם אין מדובר בזהות טכנית בין העבירות על-פי מספרי סעיפי העבירות שבספר החוקים. הלכה זו הינה מושרשת זה שנים רבות. בעניין ע"פ 624/75 גלאגל נ' מדינת ישראל, (פד"י ל(2), 222, 224), אומר השופט (כתוארו אז) שמגר:

'...כאשר קובע בית-המשפט כי פלוני לא ירצה עונש מאסר אלא אם יעבור עבירה לפי סעיף מוגדר בחוק, הרי יופעל התנאי לא רק כאשר הנאשם יעבור מחדש עבירה זהה לזו שפורטה בתנאי, אלא גם אם יעבור כל עבירה אשר המעשה, הנסיון או המחדל המוגדרים בה כוללים את היסודות של העבירה המפורטת בתנאי.'

הטעם להלכה זו נעוץ במטרה העונשית שביסוד המאסר על-תנאי, קרי: התנאי יופעל אם הנאשם חזר לסורו ועבר שוב את עבירת התנאי, כאשר למושג זה ניתנת פרשנות המבקשת לכלול בתוכו את אותו סוג התנהגות אשר הענישה המותנית הקודמת התכוונה לאסור ואשר מפניו ביקשה להרתיע." (שם, בסעיף 4; כן ראו פסק-דין מן העת האחרונה: ע"פ 6420/10 סלסנר נגד מדינת ישראל (מיום 23.8.11)).

23. בחינת התנהגויות הנאשם מעלה, כי המאסר על תנאי בן ה- 12 חודשים הינו בר-הפעלה, כטענת המדינה. כפי שפורט בהרחבה, בבית-המשפט השלום הורשע הנאשם בכך, שנהג באופן פרוע במהירות של 140 קמ"ש, ללא רשיון נהיגה ובעודו מסיע שוהים בלתי חוקיים; בעת שעמד ברמזור אדום והבחין בשוטרים לחץ בחוזקה על דוושת הגז, נצמד לגדר הפרדה וניגח את הרכב שעמד לפניו בניסיון להימלט מהכוח המשטרתי. בהמשך, הנאשם לחץ על דוושת הגז תוך ניסיון להימלט בעת שאחד השוטרים ניפץ את שמשות הרכב, ולאורך כל האירוע הפגין זלזול בוטה באוכפי החוק.

התנהלות זו דומה במהותה להתנהגות הנאשם המתוארת בכתב-האישום הנוכחי, כאשר אף קיימת הסלמה באלמנט הסיכון למשתמשים בדרך, כך שלא נותר ספק כי אותו מאסר על תנאי נועד על-מנת להרתיע מפניה.

עם זאת, על רקע הודאתו של הנאשם, המאסרים על תנאי ירוצו בחופף זה לזה, אך במצטבר לעונש המאסר שיוטל עליו בתיק הנוכחי.

24. אשר על כן, לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, כשהתחשבתי, בין השאר, בנסיבות המעשים והעושה, תוך שמירת יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת, אני גוזרת את דינו של הנאשם כדלקמן:

30 חודשי מאסר בפועל.

מורה על הפעלת המאסרים המותנים בני ה- 12 וה- 6 חודשים שהוטלו על הנאשם בגזר הדין בת.פ. 404-12 (שלום פתח תקווה) מיום 5.3.13 (2/ת) בחופף האחד לשני, ובמצטבר לעונש המאסר בפועל שהוטל בגין תיק זה.

סך הכל, אם כן, ירצה הנאשם עונש מאסר בפועל בן 42 חודשים, אשר יימנה מיום מעצרו, ה- 19.10.14.

12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות לפי סעיף 332 לחוק העונשין; 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות לפי חוק הכניסה לישראל ו/או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה.

פסילה מלקבל ולהחזיק רישיון נהיגה למשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ז חשוון תשע"ו, 09 נובמבר 2015, במעמד הנוכחים.